

Lesbrief Het verzet kraakt

In deze lesbrief vindt u suggesties voor een interactieve culturele les na de theater workshop 'Het verzet kraakt' van Kaliber Kunstenschool. Ze bieden extra opdrachten om het onderwerp op creatieve wijze verder te onderzoeken en te verdiepen.

Contactpersoon: Renee Buys

Info

Doelgroep:	Groep 7/8
Ruimte:	eigen lokaal
Benodigdheden:	Uitgeprinte lege strips, potloden of stiften, lijm, leeg papier met lijntjes (om te schrijven), pennen, uitgeprinte scene
Lesduur:	45 minuten
Vorbereiding:	Alle benodigdheden zijn tijdens de les binnen handbereik. Organisatorisch is de les doordacht.

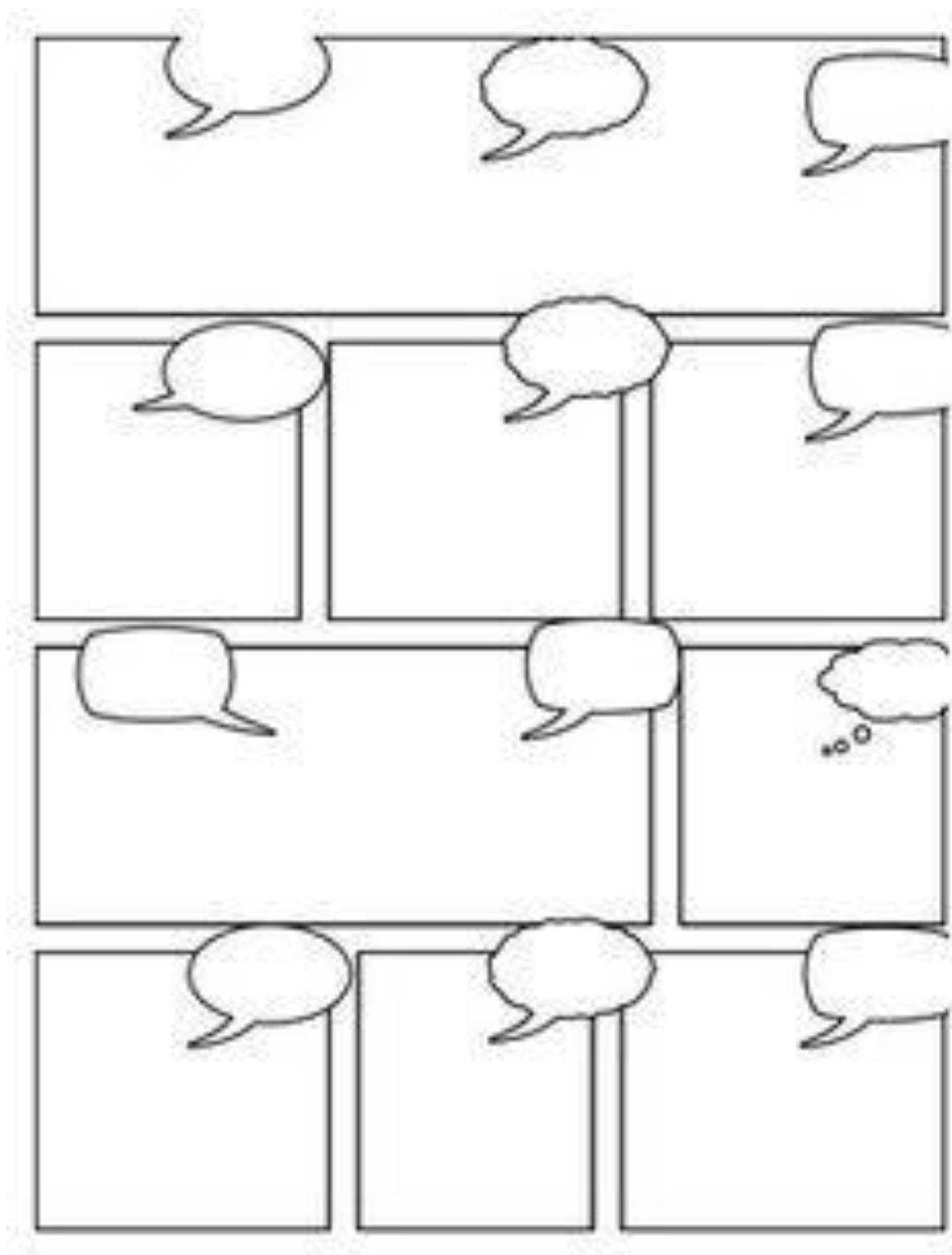
Nabespreken en filosoferen (5 min)

Stel de leerlingen de volgende vragen:

- Als het oorlog zou zijn in Nederland zou jij dan in het verzet gaan?
- Waarom wel?
- Of waarom niet?
- Wat zou je in het verzet willen doen?
- En waarom juist dat?
- Wat zou je nooit in het verzet willen doen?
- En waarom niet?
- Als je het ergens niet mee eens bent durf je je dan te verzetten?
- Wat kan je dan bijvoorbeeld doen?
- Wat kan je dan bijvoorbeeld zeggen?
- Als je zou worden gestraft als je je verzet, zou je het dan nog durven?
- Waar ligt die grens?
- Wanneer zou je je niet meer durven verzetten?

Beeldende opdracht – Het verzet kraakt de strip (15 min)

De kinderen krijgen een tekening van een lege strip (zie pagina 2).

De kinderen gaan een strip maken van het verhaal van; *Het verzet kraakt*. Ze mogen helemaal zelf bedenken wat ze in de lege vakken tekenen maar ze moeten wel het hele verhaal vertellen. Ze zouden het bijvoorbeeld zo kunnen indelen;

- Vakje 1; Hitler valt Nederland binnen
- Vakje 2; Vergadering voor de overval
- Vakje 3; Op de fiets naar de bank
- Vakje 4; De overval op de Nederlandse bank
- Vakje 6; Het inladen van het geld en het marcherende Duitsers
- Vakje 7; Ze knippen per ongeluk het alarm door
- Vakje 8; Ze verstopten het geld in de hooiberg
- Vakje 9; De verzetsstrijders worden opgepakt

Als de tekeningen af zijn kunnen de kinderen aan de klas vertellen wat ze precies hebben getekend, ze kunnen de tekstballonnetjes voorlezen.

Deze strips kunnen worden opgehangen in de klas.

Taal opdracht – Gedicht ‘Oorlog’ van Willem Wilmink (15 min)

Lees het gedicht ‘Oorlog’ van Willem Wilmink in de klas voor;

Oorlog

*'t Was oorlog. We zaten gewoon in de klas
Je was bang... voor een vak waar je slecht in was
Je was bang... voor een beurt, zo ineens voor het bord
Niet bang voor de oorlog, maar voor je rapport*

*De Duitse soldaten marcheerden maar an
De Duitse soldaten, wat zongen die dan?
"Er bloeit een wit bloempje daarginds op de hei"
Of: "In de maand mei is de winter voorbij"*

*We vonden het mooi, zo'n soldatenlied
Het kwaad dat ze deden, dat kenden we niet
Soms was er doodsangst, door het gerucht
Van vliegtuigen, met mooi weer in de lucht*

*Mooi weer, dat betekende levensgevaar
In een kelder zaten we dicht bij elkaar
En de buurman speelde zo dapper voor spook
En we moesten er nog wel om lachen ook*

*We hadden na een bombardement
Nieuw spelterrein, met gras en cement
Daar speelde je dat je gesneuveld was
Dan lag je een tijdje dood in het gras*

*Je maakte een voetbal of ook wel een bom
Van proppen papier, elastiekje er om
Het leven ging meestal gewoon maar zijn gang
Soms was je toch bang. Soms ben ik nog bang*

Willem Wilmink

De kinderen gaan in vier groepen een nieuw gedicht maken van het verhaal van; *Het verzet kraakt*.
Verdeel de zelf de groepen en geef elke groep een gedeelte van het verhaal.

- Groep 1; De vergadering in het café voor de overval
- Groep 2; De overval bij de Nederlandse bank
- Groep 3; Het geld verstopten in een hooiberg
- Groep 4; Gepakt door de Duitsers

De groepjes gebruiken het onderstaande rijmschema dat Willem Wilmink ook gebruikt

- A
- A
- B
- B

Het laatste woord van de eerste regel rijmt op het laatste woord van de tweede regel
Het laatste woord van de derde regel rijmt op het laatste woord van de vierde regel

Het verzet kraakt

*Wist je dat het verzet miljoenen guldens stal?
Gewoon hier In Almelo bij een bankoverval
Daar hebben verzetsstrijders het verschil gemaakt
Dit is het verhaal van; Het verzet kraakt*

Groep 1

.....
.....
.....
.....

Groep 2

.....
.....
.....
.....

Groep 3

.....
.....
.....
.....

Groep 4

.....
.....
.....
.....

Als elk groepje zijn/haar gedeelte van het gedicht af heeft kiezen ze een 'lezer'. Deze lezer gaat voor de groep staan. Alle 4 de lezers lezen in de juiste volgorde hun gedeelte voor, zo ontstaat het hele gedicht.

De docent voegt het gedicht samen, print het uit en hangt hem op in de klas.

Optie; Je kan de klas ook in 8 groepen verdelen, zo krijg je 2 gedichten.

Drama opdracht – Scène bankoverval (25 min)

Verdeel de klas in tweetallen. Elk tweetal krijgt de tekst die bij de scene; 'De bankoverval' hoort. De kinderen verdelen zelf de tekst, ze kiezen zelf wie A en wie B is.

De docent kan er ook voor kiezen om de scene op het bord te schrijven zodat de kinderen even kunnen spieken mocht dit nodig zijn.

De bankoverval

(A komt op)

A;   Handen omhoog, dit is een overval

(B doet zijn/haar armen omhoog)

B;   Niet schieten

A;   Maak de kluis open!

B;   Ik weet de code niet...

A;   Maak de kluis open!

B;   Maar ik weet de code niet...

A;   Maak de kluis open!

B;   Maar ik weet de code echt niet...

A;   Maak de kluis open!

B;   oké

A; zie je wel

B; sorry

(B geeft het geld)

A; Handen omlaag, dit was een overval

(A gaat af)

De kinderen krijgen de volgende opdrachten mee;

Let op de spanningsopbouw van de scene; bouw de spanning op in de scene, maak het steeds spannender, aan het einde van de scene is het hoogtepunt/de climax.

Leer de tekst zo veel mogelijk uit je hoofd, dat speelt makkelijker.

Elk groepje krijgt ongeveer 10 minuten de tijd om de scene te repeteren. De docent kan rondlopen langs de groepjes en helpen waar nodig. Daarna laat elk groepje zijn/haar scene zien voor de groep.

De docent kan nabespreken op de spanningsopbouw in de scene; Was er een spanningsopbouw? Waar zag je dat aan?

Let er op; dat de leerlingen hard genoeg praten en dat ze niet met hun rug naar het publiek toe staan.